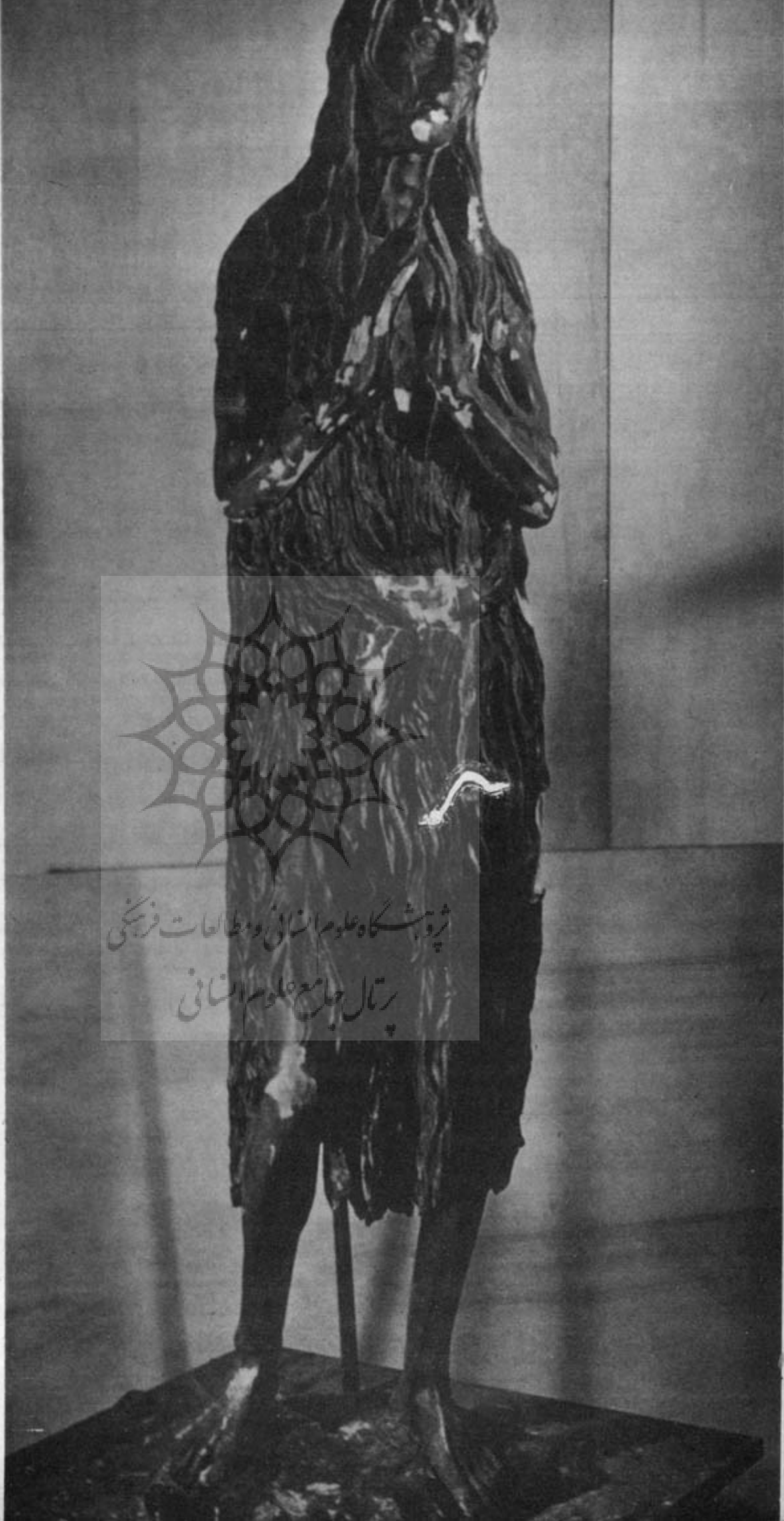

همزمنند، طبیعت را از آنچه هست، زینبارترب حجب لولوه می دهند

شپوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فنونى که امروزه از آن بصنایع ظریفه یا هنر های زیبا تعبیر میشود از قبیل موسیقی - شعر - نثر - نقاشی - مجسمه سازی - رقص - معماری - و غیره برگشت و منشاء تمام آنها جمال و زیبایی است .
حال ببینیم جمال چیست ؟

جمال و زیبایی چیزی نیست که در خارج وجود داشته و دارای استقلال باشد بلکه امری است ذهنی و خیالی و بسته به اعتبارات .
عالم تکوین و وجود بخودی خود نه زیباست و نه زشت زیبایی و زشتی قائم بذهن و متکسی باعتبارات فرضی و عرف و عادت است در مقایسه بین صورتی که بوسیله ماشین عکاسی از يك منظره یا حیوان یا انسانی برداشته شده با تصویر همان صحنه یا صورت که بقلم یکنفر نقاش زبر دست تهیه گردیده میتوان بطور قطع حکم کرد که صورت عکاسی شده نزدیکتر و مطابقتش با اصل و واقع است ولی تابلوی تهیه شده بتوسط نقاش از حیث ظرافت و قشنگی بنظر ما بر آن برتری دارد .

بعبارت دیگر در عین آنکه صورتی را که ماشین تهیه کرده در نقل خصوصیات بهتر امانت بخرج داده و در صورت نقاشی مخالفتهایی با اصل دیده میشود معذالك ما صورت نقاش را بهتر میدانیم و می پسندیم زیرا چنانچه اشاره شد زیبایی امری است که قائم بذهن نقاش میباشد نه بنفس منظره یا حیوان یا انسان .

نقاش چیره دست بوسیله هوش و ذوق خود جمال را بحد اعلا در تابلوی ترسیمی خویش مجسم میسازد و بیش از آنچه را که اصل صورت داراست جلوه میدهد ، چه آنکه مهارت یکنفر هنرمند در این نیست که از اصل فقط تقلید کند « بلکه بزرگترین شاهکار او مبالغاتی است که در نمایش جمال طبیعت بکار میبرد » یعنی طبیعت را از آنچه هست زیبا تر و جاندار تر جلوه میدهد .
مجسمه (ونوس میلو) بی نهایت قشنگ و زیباست ولی باید توجه

داشت که در طبیعت هیچوقت در هیچ زنی تا این درجه تناسب اعضاء و لطایف حسن جمع نشده است .

برعکس ماشین عکاسی که عین صورت موضوع را بدون دخل و تصرف منعکس مینماید ، از مشاهده يك تابلو نقاشی میتوانید حکم کنید که صاحب تصویر دارای چه حالت روحی است ، غمگین است یا شادمان ، درحالت خوف و ترس است یا خشم و غضب ؟

برخلاف صورت فتوگرافی که از آن هیچیک از صفات درونی و معنوی ظاهر نمیشود ، در تابلو نقاش ما میتوانیم تغییرات روحی صاحب صورت را تشخیص دهیم که عین شخص تصویرشده در جلو ما ایستاده و مشاهدهاش میکنیم . حتی از بعضی تابلو های عالی که بوسیله نقاشان درجه اول تهیه شده حالات روحی تصویر بقدری هویدا است که شاید از ملاحظه شخص صاحب صورت آنقدرها ظاهر نباشد از این رو از بعضی تابلو ها که از منظره یا حیوانی برداشته شده باندازه ای لذت می بریم که اگر اصل منظره یا حیوان را ببینیم جلب توجه ما را نخواهد کرد زیرا از مشاهده منظره یا حیوان جز طبیعت را نمی بینیم « بر-خلاف صورت نقاشی که در اثر تصرفات خیالی خود جمال جدیدی را اضافه بر طبیعت مشاهده می کنیم . « فکر نقاش در درك جمال دوربین تر از قوه دراکه طبیعت است .

گویند وقتی هویسلر نقاش انگلیسی به ترسیم تابلوئی اشتغال داشت یکنفر خانم انگلیسی به تابلوی او انتقاد کرد که صورت تو با اصل موضوع طبیعی آن مطابقت کامل ندارد هویسلر در جواب گفت چنان است که تو میگوئی ولی دلت نمیخواهد که صورت طبیعت نظیر تابلوی من بوده باشد ؟

احمد سپهر

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

بر گردان از کتاب تاریخ هنر و هنرمندان اثر سر ویلیام اوربن